

JURGA
RAGUCKAITĖ
IŠ SINGAPŪRO

Šviečia dieną, šviečia naktį **SINGAPŪRO** **ŽIBURIAI**

Girdėjau, kad Singapūre baudžiama už spjaudymą ir šiukšlinimą viešumoje, gatvės kirtimą ne per perėją, ribojamas noras įsigyti automobilį, rekomenduojama, kaip turėtų gyventi dora šeima. Singapūrą įsivaizduoju kaip Okeaniją iš George'o Orwello „1984 m.“.

Tęsinys. Pradžia: „Verslo klasė“ Nr. 3-11

„PIPIRINIŲ DUJŲ BALIONĖLIAI DRAUDŽIAMĖ“

„Privalote deklaruoti visą alkoholį ir cigaretes“ – skaitau plakatus ant sienų migracijos salėje. Kol muitininkas žvilgteli į mane. Tokio paso nėra matęs. Pagaliau antspaudą gavau. Gatvėje susivokiū, kad akimis ieškau šiukšlių, ir lengviau atsikvepiu radusi. Marius kerta gatvę, o aš skaičiuoju, kiek miesto biudžetas pasipildytų. Abu pripažįstame, kad Singapūre eiti ne per perėją labai smagu.

Iš pirmo žvilgsnio miestas kaip miestas. Žėrintis stiklu, prabangiomis parduotuvėmis, švarus, skubantis ir žalesnis nei kiti matyti regiono didmiesčiai. Jau pamirštas erdvumas – šalikelėse automobilius statyti ir palikti draudžiama. Beveik nėra vienaaukščių namų. Žemės mažiausioje Pietryčių Azijos valstybėje trūksta.

Dešimt kartų už Lietuvą mažesnė sala tarp Malaizijos ir Indonezijos po visų kelionių man atrodo kaip civilizacijos laimėjimų šventė.

Blizgantys metro traukiniai rieda punktualiai kas kelias minutes. Švieslentėse malajų, anglų, hindų ir kinų kalbomis mokoma, kaip atpažinti traukinį susprogdinti norintį teroristą. Viena bilietų kortelė galioja absoliučiai visi

↑ **MIESTO SIMBOLIS** - LIŪTAS MERLIONAS SU ŽUVIES UODEGA. |MARIUS ŠLAUSTO, JURGOS RAGUCKAITĖS NUOTR. |

↑ **SINGAPŪRAS** - STRATEGINIS AZIJOS UOSTAS. |MARIUS ŠLAUSTO, JURGOS RAGUCKAITĖS NUOTR. |

↑ **GATVĖS TVARKA**. |MARIUS ŠLAUSTO, JURGOS RAGUCKAITĖS NUOTR. |

INFO

TRUMPAI APIE SINGAPŪRĄ:

* Singapūre gyvena apie 4,5 milijono žmonių. Viename kvadratiname kilometre susitelkę daugiau nei 6.000 asmenų. Oficialios kalbos yra keturios: anglų, malajų, kinų ir tamilų.

* 2006 metais Pasaulio bankas įvertino Singapūrą kaip palankiausią verslui ekonomiką.

* Prieš ketverius metus žurnalas „Business Traveller“ Singapūro Changi oro uostą pavadino geriausiu pasaulyje.

* Dar viena priežastis aplankyti Singapūrą – pasaulinio garso medicinos sistema. Jie buvo tie, kurie atskyrė galvomis suaugusius Nepalo dvynius.

* Gyventojai miestą-valstybę vadina „būdų miestu“. Bauda už šiukšlinimą – 500 Singapūro dolerių (800 Lt), už ne vietoje pereitą gatvę – 50 Singapūro dolerių (80 Lt), už narkotikų laikymą – mirties bausmė.

* Alaus bokalas kainuoja apie 8 Lt.

* Popžvaigždė smuikininkė Vanessa Mae gimė Singapūre.

* Remiantis „Google Trends“ (raktažodžių populiarumo tendencijos) statistika, Singapūras yra ketvirtoje vietoje pagal žodžio „vienišas“ paiešką.

⬅️ VAIZDAS IŠ 72 AUKŠTO. ⬆️ KITA FINANSŲ CENTRO PUSĖ. |MARIUS ŠLAUSTO, JURGOS RAGUCKAITĖS NUOTR. |

transporto sistemai, transporto priemonėse valgyti, gerti, vežiotis smirdinčius duriano vaisius arba suskystintų dujų balionėlius yra draudžiama.

Išsiilgti europinės architektūros viešbučiai, muziejai ir parlamento rūmai. Praeivių rankose tikri „Louis Vuitton“ krepšiai, paskutiniai „Nintendo DS“ (delno dydžio nešiojamieji žaidimų kompiuteriukai) ir *grande* „Starbucks“ kapučinas. Atgal į civilizaciją.

Lūkuriavimas „Mažosios Indijos“ kvartale

Nušiorusiame „McKenzie Hostel“ valgomajame – pusvalandis iki pusryčių pabaigos. Grupė jaunuolių iš Indijos okupuoja galustalę. Jie vėl pasiėmė visus arbūzų gabaliukus. Gyvena čia jau mėnesį, ieškosi darbo. Neturėdami reikiamo leidimo gali tikėtis tik atsitiktinių darbų statybose.

„Sakė, šiandien jau įkris“, – antrą kartą girdžiu, kaip penkiasdešimtmetis Birendra iš Nepalo ramina šeiminingę kinę. Už nakvynę čia visi moka rytais. Vėliau buvęs la-

kūnas aiškinasi, kad paskutiniai darbdaviai neperveda jam pinigų. „Gerai dar, kad čia pusryčiai įtraukti į kambario kainą“, – tepdamasis ketvirtą sumuštinį burbteli jis. Trupiniai byra ant sulamdytų kostiuminių kelnų.

Į spalvotus sarius susisupusios žmonos tų, kurie Singapūre ieško laimės, vėl įšėlina, prisikrauna baltos duonos, pieno milteliais pabalina arbatą ir dingsta kambariuose. Daugelis „McKenzie“ gyventojų valgyti pradeda aštuntą, baigia dešimtą. Tik kartą per dieną, bet prikemša pilvą.

Vis dar susierzinusi kinė šeiminingė atneša dubenį agurkų griežinėlių. Havajietis Maiklas prisikrauna jų pilną lėkštę ir apsidairo ieškodamas klausytojų.

„Kaip sukasi galaktikos, taip mūsų gyvenime cirkuliuoja energijos ratai. Su maistu ir per emocijas mes prisišaukiame ligas. Maistas, veikiamas pozityvios energijos, transformuojamas į geresnius mus. Harmoningai sąveikaudami su aplinka mes išgydome ir išlaisviname sielas“, – buria asketiško veido Maiklas traukdamas iš pastalės dėžę. Joje keli smirdintys buteliai. Viename – į actą sumerktos aitriosios paprikos ir česnakai.

Norėtum verslo naujienų be kitų rubrikų priemaišos?

Mes jas atskyrėme. Dabar **Omni SurfPort** portale **wap.sp.lt** rasi ir vaizdo naujienas skirtas atskiroms sritims – verslui, sportui ir pramogoms. Vaizdo naujienų peržiūrai rekomenduojame naująjį 3G telefoną LG KU580.

Rekomenduojame pasirinkti mobiliojo interneto paketą SurfPort Pro (12 Lt už 50 MB per mėnesį). Užsisakykite tel. 1556. Daugiau informacijos tel. 1533 (0,49 Lt už visą pokalbio trukmę).

PUIKUS VIŠČIUKO
KARIS UŽ TRIS DOLERIUS.
(MARIUS ŠLAUSTO, JURGOS
RAGUCKAITĖS NUOTR.)

Pranašas sveikuolis pripjausto burokėlio griežinėlių, deda šaukštą medaus, užpila dvokiančiu skysčiu iš butelio ir užsi-merkęs palaiko delną virš stiklinės. Aš jam sakau, kad butelyje trūksta pamerktos gyvatės. Jo lūpos tempiasi į atleidžią grimasą. Paskubomis baigiu pusryčiauti ir neriu į kambarį. Havajietis pasigauna vokiečių porą, pasodina priešais save, užsideda rankas kažkur ties skrandžiu (taip galaktinė energija geriausiai pasiekia sielą) ir ima pamokslauti. Beje, įtaigiai. Eidama į miestą matau, kad rankas prisispaudę jau sėdi visi.

Mano kambarys Nr. 415 yra trys žingsniai iš trijų dydžio. Tarp balkšvų fanerinių sienų ir lubų paliktas penkiolikos centimetrų tarpas. Esu kambaryje ir koridoriuje tuo pat metu. Už 32 Singapūro dolerius (apie 50 Lt) negaunu lan- go, bet turiu lovą, plačiasparnį ventiliatorių virš galvos ir visus likusius viešbučio gyventojus – kaip priedą.

Vidurnaktį nepaliečiai koridoriuje susitinka ir nesiskirsto iki trijų. Klausausi jų skardaus juoko. Penktą ryto basakojės indės su kibirais ir puodais būriu eina skalbtis. Europoje mes sakytume, kad žvėriškai triukšmingai. Ir dar tas spon- taniškas visų noras eiti į dušą tuo pat metu. Guodžiuisi, kad čia – daugiau išskirtinumo nei dieviško grožio „Fuller- ton Singapore“ (apie 800 Lt už kambarį).

Apie vietines aistras

Jeigu negaila, imi krabą, geriausi – iš Šri Lankos. Keptuvėje pakepini česnakų ir aitriųjų paprikų. Supili išplaktą kiaušinį. Meti gyvūną į keptuvę, patieki dar čirskantį garsųjį „Singa- pūro krabą su aitriųjų paprikų padažu“. Laužyti rankomis riebalams tyškant į visas puses. Arba eini į kiniškais žibintais apšviestą paupio restoraną ir gauni tą patį už 50 litų.

Singapūre valgoma dažnai. Atvirose užkandinėse gatvėje, indų, kinų, malajų valgyklose jų kvartaluose arba puikiausia pasaulio virtuve garsėjančiuose viešbučiuose.

Malajų lemak (ryžiai virti kokoso piene, patiekiami su įvairiais troškiniiais), indų kariai, taidandietišku papajų salo- tos, kiniškos sriubos su koldūnais, itališki desertai ir pran-

cūziški kepsniai, angliškos arbatos popietės. Nuo kvapų sukasi galva. Pro šalį lekiantys singapūričiai nuolat ką nors kramto.

„Niekto ypatinga tas krabas“, – metalinėmis žnyplėmis su krabo koja galynėjasi rusas Nikolajus iš Maskvos. Šalimais lėkštėje paslikos guli keturios milžiniškos krevetės. Jūrų gė- rybių mėgėjams, mėsėdžiams, vegetarams ir smalžiams Singapūre – rojus.

O vakare galima eiti į „Raffles“ viešbučio barą, užsisakyti autentišką kaip 1915 metais „Singapore Sling“ kokteilį, mai- šomą iš džino, vyšnių brendžio ir „Benedictine“ likerio. Ir tada žiūrėti pro rausvą kokteilį į žerintį saulėlydį virš šviesos miesto.

„Nėra vietos, kur būčiau mieliau“

Šiandien vakare Singapūras švenčia 42 metų gimtadienį. Euforija juntama gatvėse, parduotuvėse ir vietiniame turis- tų informacijos centre.

„Ką veiksite vakare?“ – netikėtai prabyla akiniuotas in- formacijos teikėjas. Kiek sutrikusi sakau, kad lyg ir nieko neplanavau. Tada jis įteikia kvietimus sėdėti tribūnoje per didįjį fejerverkų šou. Turizmo departamentas dirba, užsie- niečius teisinga linkme nukreipia, kad visa, kas geriausia, pamatytu.

Su kitais 10 tūkstančių singapūričių braunamės į Naci- onalinį stadioną. Jo tribūnos atsuktos į priekplauką. Ten, ant plūduriuojančios platformos, ispanas pirotechnikas rengs ugnies šou.

Jau valanda, kaip visi laukiame pradžios. Fotoaparatai ir mobilieji telefonai paruošti jamžinti ugnies reginį. Dvi vie- tinės radijo žvaigždutės Charlin ir Susan linksmina publiką angliškais ir kiniškais kalbomis.

„Ka-a-as man prita-a-ars?“ – spiegia viena.

„Mačiau Holivudą ir saulėžius L.A. / Londono tiltą, Di- dįjį Beną, Temzė Jungtinėje Karalysėje / Kirtau Kvai upę / Ir vis dėlto nežinau, kodėl / Aš dieną naktį galvoju apie

Tai ne tik atostogos.
Tai tavo laikas, kai gali
pats spresti, kada ir ką
daryti.

DAUGIAU NEI KORTELĖ

Su The American Express® Gold Card kortele Jus gali apimti noras be paliovos atostogauti. Ši kortelė suteikia Jums ištisas savaites kredito be palūkanų. Neribokite savęs – dabar jachtoje galite užtrukti kiek ilgiau.

Skambinkite telefonu 8 800 72 739 arba apsilankykite AB PAREX banko klientų aptarnavimo skyriuose.
www.americanexpress.lt

NAKTINĖS SINGAPŪRO
ŠVIESOS, ĮMARIUS SLAUSTO,
JURGOS RAGUCKAITĖS NUOTR. |

tavė“, – minia vangiai pritaria naujai patriotinei gimtadienio dainai. Pastarąjį mėnesį žiniasklaidos kanalai spaudžia visus išmokti žodžius ir dainuoti kartu. Kūrinyse visuomenėje sukelia diskusijų. Vieniems ji patinka. Kiti sako, kad nežino, kas ta Kvai ir kur ji yra. Tretiesiems – dainos žodžiai pritempti, melodija nepatraukli ir sunkiai įsimenama.

„Šaunuolia-a-ai! Dabar paskutinį posmelį visi kartu-u-u-u“, – Susan falcetas įveikia nekantraujančios minios šurmulį.

„Ten mano šeima / Ten mano draugai ir aš užaugom / Tad kirsiu dangaus platybes ir plauksiu per marias / Kad būčiau ten, kur trokštu būti! / Nėra vietos, kur būčiau mieliau“, – angliškai traukia Singapūro kinai, malajai, indai.

Šalia manęs sėdintys turistai iš Japonijos sako, kad žodžiai jiems atrodo keisti. Bendrai nutariame, kad daina, matyt, motyvuoja dar labiau mylėti Singapūrą, o išvykusiuosius skatina grįžti namolio.

Nuo 1965 m. Singapūras nebepriskaito Malaizijos federacijai. Kembridžo auklėtinis teisininkas Lee Kuan Yew pradeda ambicingą industrializacijos ir urbanizacijos programą ir paverčia jokių gamtinių išteklių neturinčią valstybę vienu sėkmingiausių pasaulio finansinių centrų. Prieš dešimtį metų Singapūras tampa daugiausia namų ūkių valdančia valstybe pasaulyje (maždaug 9 iš 10 singapūriečių gyvena valstybiniuose butuose). Užsiima socialinio elgesio ir tapatybės reguliavimu ir rašo „The Lonely planet“ turistų gidą, tampa „valstybe aukle“.

Žiūriu į Čaikovskio „Spragtuko“ muzikos fone krintančius fejerverkus. Milijonus danguje gėstančių Singapūro

dolerių, skirtų sutvirtinti tautos moralei ir atskleisti valdžios meilei masėms. Visur tas pats – duokit duonos ir žaidimų.

Vinašui nereikia draugų

„Cathay“ kino teatre ką tik baigėsi miuziklas „Plaukų lakas“ (angl. Hairspray). Nuo Johno Travoltos, persirengusio storule namų šeimininke, atsigauti man reikia dvigubos espresso kavos. Dar vis niūniuodama užkrečiančią „New girl in town“ negirdžiu įprasto Mariaus bambėjimo dėl bevielio interneto.

Singapūro valdžia yra ambicingai paskelbusi apie galimybę kiekvienam pasiekti pasaulinį tinklą. Ir tikrai daugumoje viešų vietų galima naudotis bevielium ryšiu nemokamai. Tik vienas menkas nepatogumas – elektros lizdų beveik niekur nėra. Viskas tuomet priklauso nuo to, ar nešiojamojo kompiuterio akumuliatorius išlaikys ilgai. O mūsų Azijoje gerokai nususo. Taigi jau pripratau kasdieną išklausti, ką Marius mano apie tokią „nemokamą galimybę“.

Į jo monologą įsijungia kostiumuotas vyrukas nuo gretimo stalo. Finansininkas Vinašas yra iš Malaizijos, Singapūre trečius metus dirba milžiniškam banke. Prisistato kaip netipiškai komunikabilus. Jam įdomu paklausti, ką reiškia „Cringle“ ženklas ant kompiuterio. Iš karto pasako, kad Singapūre žmonės daug dirba, jaučiasi svarbūs, tačiau yra vieniši ir uždari.

„Skatinti žmones susitikti, bendrauti, įsimylėti ir kurti šeimas – tokio Visuomenės mokymo apie šeimą komiteto tikslas. Girdėjote apie greituosius pasimatymus (angl. spe-

LOGISTIKOS PROFESIONALAI

- Tarptautinis krovinių gabenimas
- Vietinis krovinių gabenimas
- Individualūs logistikos projektai
- Sandėlių logistika
- Terminalo paslaugos vežėjams
- Jūriniai pervežimai

ed-date)?“ – paskubomis susigrūda paskutinį varškės pyrago gabalą Vinašas. Tikiuosi, kad mano veidas neatspindi minčių.

„Vienišiai susirenka bare ir kiekvienas iš jų turi 10 minučių pasikalbėti, tada ratas pasislenka. Kitas dešimt minučių šnekiesi su nauju asmeniu. Taip pabendrauji su visais. Vėliau vaikinai ir merginos įvertina vieni kitus balais. Rato pabaigoje pusė aukščiausiai įvertintų merginų ir vaikinų patenka į kitą renginį, o jame susitinka su puse geriausiai įvertintų iš kitų grupių. Balsavimas tęsiasi tiek susitikimų, kad liktų 6 poros. Visai smagu, ar ne?“ – tarška trisdešimtmetis finansininkas.

Vėliau sužinau, kad programa „Singapūro romantika“ pradėta prieš penkerius metus. Iš pradžių kaip valdžios, vėliau privataus verslo remiamas festivalis pavirto į visus metus trunkantį projektą. Praėjusiais metais rengėjai tikėjosi 10 tūkstančių vienišių. Jie ne tik dalyvauja greituosiuose pasimatymuose, bet ir kviečiami į seminarus, išvykas („surask paslėptą lobį saloje“), lenktynes, maratonus ir parduotuves.

„Na, aš nedalyvauju. Laiko neturiu. O draugų ir taip galybė“, – tarsteli Vinašas ir eina atsinešti bandelės su mėlynėmis. Artėja vidurnaktis, tačiau „Starbucks“ užia. Šeštadieniais šiame kino teatre filmus rodo per naktį. Tiems, kurie turi galybę draugų.

Pirmosios dalies pabaiga

Į Azijos civilizacijų muziejų einu antrą dieną iš eilės. Geriausiai įrengtas ir sutvarkytas iš visų mano matytų. Jame surinkta tai, ko reikia, kad nebūdamas istorikas, antropologas arba „Naujojo amžiaus“ (angl. new age) religiją išpažįstantis hipis pamiltumei Aziją.

Puikios artefaktų kolekcijos. Geri aprašymai. Kėdės, į kurias galima atsisėsti pavargus. Kiekvienoje salėje ekranai, galima pasiklausyti, kaip žmonės pasakoja apie ekspoziciją. „Islamo salėje“ į klausimus apie moterį musulmonę atsako šeimos teisės advokatė iš Malaizijos. Apie budizmą pasakoja vienuoliai iš Tailando. Indonezijos batikos paslaptis atskleidžia profesionali dažytoja.

Noriu pasimokyti kaligrafijos, todėl lenkiuosi prie stalo kompiuterio. Vienoje ekrano pusėje rodoma, kaip rašyti, kitoje bandau pati. Tada dar prieinu prie būgnų. Visada norėjau išbandyti tradicinius vakarų Azijos odinius mušamuosius. O pabaigoje – pagrindiniai indų pilvo šokio judesiai, apie juos iš monitoriaus aiškina šokėja iš Delio.

Šiame muziejuje kelionės Azijoje nugula lyg rankų audimo šilko gabalas. Tokiu ne puikuotis, o kasdien dėvėti reikia.

Vakare ant tilto šalimais žiūrime į atspindžius upėje. Per visą vagos plotį mirga krantinės restoranų šviesos. Naktį plieskia dangoraiziai, po gretimų tiltų kažkas akustine gitara groja „Beatles“. Toliau – Australija ir Naujoji Zelandija. ■

PASAKOJIMO APIE KELIONĘ PIETRYČIŲ AZIJOJE TĘSINYS – KITUOSE „VERSLO KLASĖS“ NUMERIUOSE.
KELIAUTOJAI INTERNETE: [HTTP://WWW.CRINGEL.COM/SINGAPORE](http://www.cringel.com/singapore)

Jūs tikrai pajusite, kaip švelniai rūpinamasi Jūsų drabužiais.

MIELE W4000 ir T9000. Ateinančios kartos skalbimo ir džiovinimo automatai su patentuotu, itin tausojančiu skalbiniais - MIELE būgnu. Jo unikali, MIELE inžinierių sukurta korinė struktūra užtikrina, kad Jūsų skalbiniai bus idealiai išskalbti ir išdžiovinti ypač švelniai. Daug švelniau nei rankomis. Už tai Jūsų drabužiai Jus labai mylės.

Miele
VISA KITA-TIK KOMPROMISAS

OGMINA
tv/garso/vaizdo/buitinė technika

Daugiau informacijos apie MIELE prietaisus - visose specializuotose buitinės technikos centruose **OGMINA**: Vilniuje - P.Lukšio g. 23, tel. (5) 274 17 77 ir Viršuliškių g.40 (pr. centre MADA, Ili.), tel. (5) 240 11 40; Kaune - Vytauto pr. 60/7, tel. (37) 42 25 69; Šiauliuose - Vilniaus g.208, (41) 55 38 38.
UAB „Ogmina“ - įgaliotasis MIELE (Vokietija) atstovas Lietuvoje. Prekybos departamentas: (5) 274 17 99, el. p.: didmena@ogmina.lt

UAB „Rhenus Svoris“

Dobrovolės g. 55, Vilnius
Tel. (8-5) 239 21 00
Faksas (8-5) 2392121

Taikos pr. 141, Kaunas
Tel. (8-37) 49 10 00
Faksas (8-37) 491010

El.paštas info@rhenus.com
www.rhenus.lt
www.rhenus.com